

ознайомлювали з гуманістичними ідеями В.О. Сухомлинського щодо основ сімейного виховання.

Учасники науково-практичної конференції відвідали Херсонську міську галерею дитячої та юнацької творчості «Синій кіт», де представлено виставку робіт учнів Херсонського навчально-естетичного комплексу «Художня школа». На експозиції «Кольорове життя» було презентовано близько 250 творів юних художників, що відтворюють яскравий казковий світ дитинства, а також сюжети за творами Василя Сухомлинського. Організатор експозиції – директор Дитячої художньої школи Юлія Сліпіч.

У НВК «Школа гуманітарної праці» Херсонської обласної ради відбувся «круглий стіл» «Виховний універсум В.О. Сухомлинського і актуальні питання формування моральних потреб особистості», в якому взяла участь Ольга Сухомлинська. Учасники засідання ознайомилися з досвідом роботи колективу школи з формування моральності, відвідали фрагменти уроків: «Духовно-моральне тлумачення притчі про таланти» (5-й кл.), «З книгою через століття і країни» (7-й кл.), «Вчення Платона про душу»

(9-й кл.), «Козак Мамай – центральний образ народної картини XVIII ст.» (10-й кл.).

Цікаву виставу для учасників конференції запропонувала літературна студія «Контур» Херсонської обласної бібліотеки для дітей імені Чайки Дніпрової (бібліотека – один із майданчиків проведення секційних засідань конференції). У цьому синтетичному дійстві роль акторів виконували дорослі працівники бібліотеки й діти – члени літературної студії, використовувалися документальні матеріали й творчість Василя Сухомлинського, а також репрезентувалися твори дітей за мотивами казок педагога.

За упровадження й творче використання педагогічного досвіду В.О. Сухомлинського було відзначено науково-педагогічних працівників Херсонської академії неперервної освіти: Ольгу Стребну, Василя Кузьменка, Галину Юзбашеву – Грамотою Верховної Ради України; Анатолія Зубка, Тетяну Комінарець, Ірину Жорову – почесними грамотами Національної академії педагогічних наук України та Української асоціації імені Василя Сухомлинського.

УВАГА, ЕКСПЕРИМЕНТ!

Тьюторські технології як чинник модернізації сучасної освіти

Нелля ПОГРІБНА,

кандидат педагогічних наук, директор Криворізького гуманітарно-технічного ліцею №129

Сучасний етап розвитку нашої держави характеризується активними діями щодо модернізації системи національної освіти. В суспільстві ведеться тривала і гостра дискусія про оптимальні форми та зміст освітньої діяльності. Позитивним є те, що питання освіти привернули увагу різних категорій учасників навчально-виховного процесу. Бар'єр байдужості подолано!

У цьому контексті значно урізноманітнюється внутрішня діяльність закладів освіти. Зокрема, Криворізький гуманітарно-технічний ліцей №129 упродовж багатьох років працює над розв'язанням проблеми створення особистісно орієнтованого відкритого освітнього середовища, в межах якого забезпечуватиметься постійний особистісний розвиток учасників навчально-виховного процесу. Важливо, що ці процеси охоплюють учителів, учнів, їхніх батьків та громадські інститути, що виявляють інтерес до проблем освіти. На наш погляд, такий підхід спрямований на формування якісно нової філософії освіти, світогляду особистості і самої життєвої практики.

Розв'язання таких амбітних завдань можливе в системі координат інноваційної управлінської діяльності, зміст якої зумовлює функціонування внутрішньої системи педагогічної освіти (корпоративний університет) та моделювання навчально-виховного процесу, приведення його до стану динаміки і гнучкості. В результаті цього моделювання створюється якісно нове відкрите особистісно орієнтоване освітнє середовище, що за своєю різноманітністю прагне до надмірності.

Інноваційну управлінську діяльність керівника загальноосвітнього навчального закладу розуміємо як сукупність специфічних управлінських принципів, функцій і технологій, у результаті застосування яких забезпечується розвиток закладу освіти та підвищується конкурентоспроможність [Погрібна Н.С. *Управляти школою по-новому... – К.: Шк. світ, 2009. – 112 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»*)].

Здійснення інноваційної управлінської діяльності керівником закладу освіти відтворюється в показниках інноваційності (використання інноваційних методик у системі навчання, створення й запровадження авторських і колективних науково-методичних посібників, здійснення проектною та експериментальною роботи, налагодження міжнародних зв'язків, застосування ресурсів мережі Інтернет та конкурентоспроможності (залучення

додаткових інвестицій, комп'ютерна підтримка навчально-виховного процесу, зв'язки з науковими установами, зміцнення матеріально-технічної бази, поліпшення виробничих умов, функціонування внутрішньої системи професійного зростання педагогічних кадрів, реалізація особистісно орієнтованої системи освіти, надання додаткових освітніх послуг). Освітній процес ліцею відповідає показникам інноваційності і конкурентоспроможності.

З огляду на зазначене, в ліцеї запроваджено авторську особистісно орієнтовану освітню модель «Розвиток», що реалізується як відкритий навчально-виховний процес шляхом структурних та змістових освітніх модулів.

Функціонування моделі забезпечило створення в її межах відкритого збагаченого освітнього середовища, яке в своєму розвитку прагне до надмірності з метою задоволення освітніх та особистісних потреб, інтересів, здібностей, нахилів учасників навчально-виховного процесу. Сподіваємося, що така організація освітнього процесу сприятиме індивідуалізації освіти на основі особистісних траєкторій.

Проаналізувавши вітчизняні і європейські наукові дослідження щодо індивідуалізації сучасної освіти та педагогічний досвід, було з'ясовано, що найпоширенішою технологією є тьюторська. Система тьюторської практики дає змогу реалізувати супровід усього процесу побудови учнями своєї освітньої програми, починаючи від роботи з його первинним пізнавальним інтересом, через поглиблення цього інтересу за рахунок освітніх досліджень чи проектів і спеціальну роботу з формування цього проекту як освітнього – до тьюторського консультування в галузі професійних освітніх програм [Ковалёва Т.М. *О деятельности тьютора в современном образовательном учреждении / Материалы Всероссийского научно-методического семинара «Стандарты деятельности тьютора: теория и практика», Москва, 18–19 мая 2009 г. / науч. ред. Т.М. Ковалёва. – М.: АПК и ППРО, 2011. – 208 с.*].

Зазначимо: організація і запровадження тьюторської практики в Україні – явище не досліджене, потребує глибокого занурення в проблему, обґрунтування методології, специфіки діяльності. Дослідники мають відповідати на запитання щодо змісту і форм тьюторської діяльності в умовах розвитку національної освіти України. Для вивчення зазначених проблем Міністерство освіти і науки України схвалило проведення дослідно-експериментальної роботи за темою «Тьюторська технологія як засіб реалізації принципу індивідуалізації в освіті» (Наказ МОН від 15.07.2015 р. №764). Мета експерименту – дослідити та визначити оптимальні умови забезпечення розвитку особистості учня на основі тьюторських технологій, адаптованих до умов та можливостей загальноосвітніх закладів України.

Основними напрямками експерименту є розроблення нового змісту освіти та форм і методів тьюторської підтримки в умовах збагаченого

освітнього середовища для забезпечення особистісного розвитку учнів відповідно до специфіки діяльності закладу освіти.

Учасниками експерименту є: Криворізький гуманітарно-технічний ліцей №129, Криворізька педагогічна гімназія, Навчально-виховний комплекс №12 «Загальноосвітній навчальний заклад I ступеня – гімназія» Дніпропетровської міської ради, Харківська гімназія №12, Харківський ліцей №89, Харківська приватна гімназія «Очаг», Лозівська загальноосвітня школа I–III ступенів №3, Боярська загальноосвітня школа №1, Боярська загальноосвітня школа №3, Переяслав-Хмельницька загальноосвітня школа-інтернат, Южненська Авторська М.П. Гузика експериментальна загальноосвітня школа-комплекс, Тернопільський навчально-виховний комплекс «Школа-ліцей №6 імені Назарія Яремчука». Згідно з програмою дослідження, експериментальні заклади вивчають теоретичні напрацювання з означеної теми, розробляють навчальну програму підготовки тьюторів.

Педагогічний колектив Криворізького гуманітарно-технічного ліцею вивчає досвід і можливості тьюторської діяльності. На наш погляд, цікавою є діяльність педагогічної тьюторської тріади – класний керівник, учень, батьки. Саме вони створюють програму особистісного зростання, що визначить пріоритети освітнього та творчого розвитку, з'ясує шляхи їх реалізації. Домінуючим суб'єктом є учень, якому потрібно визначити мету та основні напрями свого розвитку. Така діяльність буде запобіжною від надмірної опіки учнів, значно вплине на їх здатність здійснювати власний вибір, приймати рішення та нести за них відповідальність. Цей процес покликаний розвинути в учнів більшу мотивацію до освіти, самостійність, навчити зосереджуватися на інтересах, визначати власні шляхи їх реалізації, а також допоможе у створенні відкритого освітнього середовища, складові якого, значною мірою, буде визначати і конструювати сам учень.